

Αριστερή Ανασύνθεση

Πολιτική απόφαση της Γ΄ Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης (8-9 Οκτώβρη 2005)

α. Για τη διεθνή κατάσταση

1. Ζούμε σε ένα κόσμο που σφραγίζεται από την κοινωνική βαρβαρότητα του σύγχρονου καπιταλισμού, την επιθετικότητα του ιμπεριαλισμού, αλλά και την επίμονη καταγραφή αντιστάσεων και ελπιδοφόρων κινημάτων.

Υλικό υπόβαθρο όλων αυτών των εξελίξεων και των αντιθέσεων μέσα στους κοινωνικούς σχηματισμούς της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας είναι η μετάβασή τους σε μια νέα περίοδο του μονοπωλιακού καπιταλισμού με βασικά χαρακτηριστικά την καπιταλιστική αναδιάρθρωση στην παραγωγή, τη νεοφιλελεύθερη ρύθμιση, την ένταση της διεθνοποίησης του κεφαλαίου, την αυταρχική πολιτική και ιδεολογική θωράκιση των κρατικών μηχανισμών. Οι υφεσιακές τάσεις που επανεμφανίζονται, αντανακλούν την εγγενή αντιφατικότητα του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και το γεγονός ότι υπάρχουν ακόμη προσκόμματα στη διαδικασία της αναδιάρθρωσης.

Εάν η πρώτη φάση ξεδιπλώματος της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης στηρίχθηκε στην πολιτική και ιδεολογική ήττα της εργατικής τάξης (και μέσα από το πραγματικό και συμβολικό βάρος που είχε η κατάρρευση των κρατικοκαπιταλιστικών σχηματισμών και μέσα από την ήττα του εργατικού κινήματος στην καπιταλιστική παραγωγή), η τρέχουσα φάση χρωματίζεται και από την επιστροφή στοιχείων κοινωνικού και πολιτικού διεκδικητισμού και την αδυναμία του νεοφιλελευθερισμού να λειτουργεί ως θετικό όραμα για τις μάζες, κάτι που καταγράφηκε σε επάλληλες μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές συγκρούσεις. Αυτό σημαίνει ότι η προσπάθεια των αστικών κυβερνήσεων για μια 'φυγή προς τα εμπρός' και ένα νέο κύμα ακόμη πιο επιθετικών αναδιαρθρώσεων προσκρούει συχνά σε μεγάλες αντιστάσεις. Παρ' όλα αυτά, όσο δεν ανασυγκροτούνται τα πολιτικά, ιδεολογικά και προγραμματικά στοιχεία μιας σύγχρονης επαναστατικής προοπτικής, έτσι ώστε να αντιστραφεί η προηγούμενη συνολικότερη ήττα των λαϊκών κινημάτων, οι αντιστάσεις αυτές θα παραμένουν αντιφατικές ή μετέωρες.

2. Την ίδια στιγμή που η καπιταλιστική αναδιάρθρωση στην παραγωγή εκφράζεται ως κοινωνική επιθετικότητα των δυνάμεων του κεφαλαίου, το διεθνές σύστημα συνεχίζεται να σφραγίζεται από την επιθετική προσπάθεια των ΗΠΑ να διατηρήσουν με κάθε τρόπο, συμπεριλαμβανόμενης και της συνειδητής αποσταθεροποίησης ολόκληρων περιοχών, την ηγεμονία στην ιμπεριαλιστική

αλυσίδα, επιλέγοντας ως βασικό στοιχείο στρατηγικής το άνοιγμα αλληπάλληλων πολεμικών μετώπων. Ταυτόχρονα, όμως, πληθαίνουν και τα προβλήματα σε αυτή την προσπάθεια: Από το αντιπολεμικό αντιιμπεριαλιστικό κίνημα, από την αντίσταση στο Ιράκ, από τη συνεχιζόμενη Παλαιστινιακή Ιντιφάντα, από την εμφάνιση κινημάτων ή ακόμη κρατών που ευθέως αντιπαλεύουν την πολιτική των ΗΠΑ, από την όξυνση των ανταγωνισμών στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα (οικονομικές συγκρούσεις με την Ε.Ε., διαφορετικές τοποθετήσεις ως προς την επέκταση των πολεμικών επιχειρήσεων, βήματα πολιτικής συνεργασίας Κίνας και Ρωσίας).

Ειδικά οι εξελίξεις στο Ιράκ, που φανερώνουν την αδυναμία των ΗΠΑ να μπορέσουν να συγκροτήσουν μια σταθερή φιλοδυτική εξουσία που θα τους επέτρεπε να απαγκιστρωθούν, ενώ διατηρούνται και αναπαράγονται και οι διαμάχες για την εξουσία και οι πρακτικές αντίστασης, αποτελούν μια πραγματική ανοιχτή πληγή. Την ίδια στιγμή, η τεράστια κοινωνική καταστροφή που ακολούθησε την φυσική καταστροφή στον Αμερικανικό Νότο, δεν έδειξε μόνο τα αποτελέσματα στα οποία μπορεί να οδηγήσει η νεοφιλελεύθερη αντίληψη ότι το κράτος πρέπει να περιορίζεται μόνο στην καταστολή, αλλά και το τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό κόστος που μπορεί να έχει η συνεχιζόμενη πολεμική εμπλοκή στο Ιράκ, ακόμη και για την ηγεμονική ιμπεριαλιστική χώρα.

3. Σε όλη αυτή την περίοδο, ο «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας» σηματοδότησε μια ευρύτερη προσπάθεια αυταρχικής στροφής, που σαφέστατα στρεφόταν και κατά των μαζικών κοινωνικών και πολιτικών αντιστάσεων και διεκδικήσεων. Δεν είναι τυχαίο έτσι ότι γεγονότα όπως οι πρόσφατες επιθέσεις στο Λονδίνο αξιοποιούνται για τη διαμόρφωση ενός ακόμη πιο αυταρχικού αντιτρομοκρατικού θεσμικού πλαισίου, παρότι οι επιθέσεις αυτές έδειξαν σε όλους ότι η γενικευμένη 'πανοπτική' επιτήρηση, που ούτως ή άλλως ίσχυε στη Βρετανία, και η αστυνομική σκλήρυνση (στην οποία επίσης ήταν πρωτοπόρος η Αγγλία), δεν επαρκούν για να αποτρέψουν τέτοιες επιθέσεις, όσο συνεχίζεται η ιμπεριαλιστική επιθετικότητα, ενώ εύκολα μπορούν να στραφούν και εναντίον παντελώς αθώων πολιτών (κάτι που επίσης καταγράφηκε τραγικά στο Λονδίνο).

4. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ευρύτερη πολιτική σημασία έχουν οι εξελίξεις σε μια σειρά από σημεία του πλανήτη που καταδεικνύουν τη δυνατότητα πλατιών λαϊκών κινημάτων όχι απλώς να επηρεάζουν εξελίξεις, αλλά και να θέτουν και το ζήτημα της εξουσίας. Οι εξελίξεις στη Βενεζουέλα, οι μεγάλες λαϊκές εξεγέρσεις στον Ισημερινό και στη Βολιβία, η διάχυτη αίσθηση ότι για πρώτη φορά μετά από αρκετό καιρό η έννοια του κοινωνικού μετασχηματισμού βιώνεται από πλατιές μάζες ως μια απτή ιστορική δυνατότητα, όλα αυτά συμπυκνώνουν μια ευρύτερη ιστορική τομή. Σε αυτές τις εξελίξεις προστίθενται και οι εξελίξεις στο Νεπάλ και η πρόοδος του κομμουνιστικού αντάρτικου. Από όλα αυτά γίνεται σαφές ότι μπορούμε να μιλούμε ξανά για 'θερμές ζώνες', για χώρους και σχηματισμούς όπου τίθενται υπό συνολικότερη αμφισβήτηση οι πολιτικές και ιδεολογικές στρατηγικές του σύγχρονου ιμπεριαλισμού.

5. Σε όλη την περίοδο που διανύουμε η διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αποτέλεσε την πιο προχωρημένη προσπάθεια να αξιοποιηθεί η ένταση της καπιταλιστικής διεθνοποίησης ως μοχλός για το βάθεμα των

αναδιαρθρώσεων και για το ξερίζωμα των κοινωνικών κατακτήσεων. Αυτό ακριβώς δείχνει και την τεράστια πολιτική σημασία που είχε το όχι στα δημοψηφίσματα για το Ευρωσύνταγμα σε Γαλλία και Ολλανδία και το βαθύ πολιτικό ρήγμα που άνοιξαν. Η εκρηκτική εισβολή του λαϊκού παράγοντα στο προσκήνιο (ως συμπύκνωση και έκφραση ευρύτερων κοινωνικών συγκρούσεων και στοιχείων απονομιμοποίησης της νεοφιλελεύθερης ηγεμονίας) πηγαίνει πίσω ένα ορισμένο πολιτικό σχέδιο σε σχέση τόσο με το βάθεμα της ολοκλήρωσης, όσο και σε σχέση με τη διεύρυνση, υποχρεώνοντας και τους ηγεμονικούς συσχετισμούς να προσπαθούν να αναπροσαρμόζουν τη στρατηγική τους.

6. Όλο και περισσότεροι σχηματισμοί έρχονται αντιμέτωποι με τις συνέπειες που έχει η απελευθέρωση του *διεθνούς εμπορίου*, όπως αποκρυσταλλώνεται και στη λειτουργία του ΠΟΕ και των συμφωνιών γύρω από αυτόν. Ουσιαστικά, αυτό που συμβαίνει είναι μια τεράστιας κλίμακας εξαγωγή κοινωνικού κόστους, που ουσιαστικά συγκροτεί ένα φαύλο κύκλο φτηνής και ελαστικής εργασίας και υπερεκμετάλλευσης σε πλανητική κλίμακα: οι μαζικές εισαγωγές από χώρες φτηνής εργασίας αξιοποιούνται ως μοχλός αποσάθρωσης των κοινωνικών κατακτήσεων στους πιο αναπτυσσόμενους σχηματισμούς και την ίδια στιγμή σε καμιά περίπτωση δεν σηματοδοτούν μια οικονομική ανάπτυξη στις χώρες φτηνής εργασίας, αφού η όποια οικονομική τους επιτυχία στηρίζεται κυρίως στο μικρό κόστος εργασίας, ενώ την ίδια στιγμή υφίστανται τον ανταγωνισμό και από άλλες χώρες ακόμη πιο φτηνής εργασίας και υπερεκμετάλλευσης.

7. Η πολύ μεγάλη αύξηση των τιμών του πετρελαίου αποκτά όλο και μεγαλύτερη πολιτική σημασία. Πέρα από συγκυριακές παραμέτρους που κατά καιρούς αυξάνουν την τιμή του πετρελαίου, αυτή η αύξηση έρχεται και ως αποτέλεσμα μιας σειράς παραμέτρων: Της μεγάλης έντασης της χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας πάνω στις τιμές του πετρελαίου, Της αύξησης της ζήτησης από χώρες όπως η Κίνα. Της προσπάθειας των ΗΠΑ να χρησιμοποιήσουν την τιμή του πετρελαίου ως ένα μοχλό οικονομικής και πολιτικής πίεσης μέσα στο διεθνές σύστημα και συνολικά της ένταξης της τιμής του πετρελαίου στους ενδοϊμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς. Της επιθυμίας αρκετών πετρελαιοπαραγωγικών χωρών επίσης να αξιοποιήσουν την πολιτική σημασία του πετρελαίου (π.χ. Βενεζουέλα). Αυτό πιέζει περισσότερο την Ευρώπη, ακριβώς γιατί όχι μόνο είναι περισσότερο εξαρτημένη ενεργειακά, αλλά και διαπερνάται από εντονότερες υφισιακές τάσεις, οι οποίες μπορούν να γίνουν ακόμη πιο οξυμένες στο βαθμό που αυξάνεται ένας βασικός παραγωγικός συντελεστής. Ταυτόχρονα, καταγράφεται μια πολύ συγκεκριμένη *κοινωνική διαχείριση* της αύξησης των τιμών του πετρελαίου, μέσα από τη συνεχή μετακύλιση αυτού του κόστους προς τις λαϊκές τάξεις που αναγκαστικά πληρώνουν όλο και πιο ακριβές τιμές.

β. Για την εσωτερική πολιτική συγκυρία

8. Οι πρόσφατες κυβερνητικές αποφάσεις και εξαγγελίες φανερώνουν ότι η κυβέρνηση της ΝΔ επιλέγει ένα δρόμο σαφούς ρήξης με τις λαϊκές τάξεις. Οι εξαγγελίες για ένα πιο 'κοινωνικό' πρόσωπο σε σχέση με την διακυβέρνηση

Σημίτη, μπορεί να εξυπηρετήσαν την εκλογική συσπείρωση γύρω από τη ΝΔ ενός μεγάλου φάσματος κοινωνικών στρωμάτων που επεδίωκαν την αποδοκιμασία του ΠΑΣΟΚ, δεν απαντούσαν όμως στις αντιφάσεις που διαπερνούν την αναδιρθρωτική στρατηγική στην Ελλάδα. Η περιβόητη απογραφή και η παρουσίαση μιας προβληματικής δημοσιοοικονομικής κατάστασης νομιμοποίησαν την αναβολή των όποιων αναδιανεμητικών εξαγγελιών. Η επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών προσέφερε τη δικαιολογία της λήψης έκτακτων μέτρων. Η πίεση από κέντρα εξουσίας και τμήμα των Ιδεολογικών Μηχανισμών για ‘παραγωγή έργου’ έδωσε την τελική ώθηση.

Δεν είναι μια κίνηση συγκυριακή, αντανakλαστική και εισπρακτική. Αντίθετα, υπάρχει ένα έντονο στοιχείο πολιτικού σχεδιασμού και μιας προσπάθειας να απαντηθούν οι αντιφάσεις στις οποίες προσκρούει η όποια ‘αναπτυξιακή στρατηγική’ για τον ελληνικό καπιταλισμό. Ο περιορισμός των αναδιανεμητικών δαπανών μέσω Ε.Ε. λόγω διεύρυνσης, η πίεση από την παρουσία εντός της Ε.Ε. χωρών φτηνής και ελαστικής εργασίας και χαμηλής έως ανύπαρκτης φορολογίας των επιχειρήσεων, η καταγραφή των αποτελεσμάτων της λειτουργίας του ΠΟΕ και της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου και η μαζική εισαγωγή φτηνών μεταποιητικών προϊόντων (η ‘κινεζική εισβολή’), όλα αυτά απαιτούν μια αναπροσαρμογή πολιτικής. Κυβερνητική επιλογή και επιθυμία του ΣΕΒ, είναι αυτή η αναπροσαρμογή να πάρει δύο κατευθύνσεις: Αφενός, ένα μεγάλο γύρο αναδιρθρώσεων στην αγορά εργασίας και τους όρους του εργασιακού συμβολαίου, στην κατεύθυνση της ελαστικής και φτηνής εργασίας, έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα συγκριτικό πλεονέκτημα χαμηλού κόστους εργασίας. Αφετέρου, σε ένα νέο μεγάλο γύρο ιδιωτικοποιήσεων που θα προσφέρει νέα και μεγάλα πεδία επένδυσης και κυρίως εγγυημένης κερδοφορίας στο κεφάλαιο και θα περιορίσει και τους χώρους των εργαζομένων που διατηρούσαν κατακτήσεις: το μεγάλο φαγοπότη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας, η γενίκευση των αυτοχρηματοδοτούμενων αυτοκινητοδρόμων και οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είναι μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Από την άλλη, δεν μπορούμε παρά να υπογραμμίσουμε ότι αυτή η συγκεκριμένη τακτική της κυβέρνησης αντικειμενικά οξύνει μια ενεργό αντίφαση που διαπερνά τη ΝΔ (αλλά και αρκετά άλλα κυβερνητικά κόμματα στην Ευρώπη που βρέθηκαν στην εξουσία στηριζόμενα και στη λαϊκή δυσaréσκεια από προηγούμενες κυβερνητικές πολιτικές), το γεγονός ακριβώς ότι εφαρμόζει μια πολιτική που προκαλεί έντονες αντιδράσεις και δυσaréσκεια σε εκείνα ακριβώς τα λαϊκά κοινωνικά στρώματα που στήριξαν την άνοδο της στην εξουσία.

9. Αυτό εκφράζεται και σε μια ιδιαίτερη επιθετικότητα απέναντι στους εργαζόμενους:

Η κυβέρνηση επέλεξε να ανοίξει τώρα το ασφαλιστικό των τραπεζών, ακριβώς γιατί ήθελε να χτυπήσει μια κατηγορία εργαζομένων που είχε διατηρήσει ένα μεγαλύτερο επίπεδο κατακτήσεων και να στείλει το μήνυμα της ‘επίθεσης στα ρετιρέ’, της εξίσωσης προς τα κάτω των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και του θατσερικού τσαμπουκά απέναντι σε μια μεγάλη εργατική κινητοποίηση, προλειαινόντας και το έδαφος για επόμενες τομές στο ασφαλιστικό.

Το νομοσχέδιο για τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας (και η απόφαση για τη διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων) εντάσσονται σε μια στρατηγική επιλογή του κεφαλαίου διεθνώς, αφού είναι ένας βασικός μοχλός για να εξαλείφονται νεκροί χρόνοι πληρωμένης εργασίας και να περιοριστεί η καταφυγή σε επιπλέον προσλήψεις και υπερωρίες, ενώ αντιστοιχεί και στα τρέχοντα πρότυπα ευελιξίας και ως προς την εργασία και τη σχέση μιας επιχείρησης με την αγορά της. Σηματοδοτεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στην κατεύθυνση της μεγαλύτερης υπαγωγής της εργασίας στο κεφάλαιο, του περιορισμού της δυνατότητας ρύθμισης των εργασιακών σχέσεων, της αναίρεσης των όποιων περιορισμών είχαν τεθεί στη διευθυντική και εργοδοτική εξουσία. Άλλωστε, απάντηση στην πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους (που εξακολουθεί να παράγει αποτελέσματα υπερσυσσώρευσης) δεν είναι μόνο η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, αλλά και η αύξηση της εντατικότητας της εργασίας και αυτό σημαίνει πάνω από όλα εξάλειψη των νεκρών χρόνων στην παραγωγή. Το γεγονός ότι στην Ελλάδα, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα και κυρίως σε χώρους έντασης εργασίας όπως είναι οι υπηρεσίες ή οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τέτοιες πρακτικές καταστρατήγησης της νομοθεσίας περί του ωραρίου αποτελούν τον κανόνα, καθόλου δε μειώνει τη σημασία της ρύθμισης. Υπάρχει τεράστια απόσταση ανάμεσα σε μια άτυπη πρακτική και μια θεσμοθετημένη εργοδοτική δυνατότητα, πόσο μάλλον που η επιστροφή στην υποχρεωτική διαίτησή, με ρυθμιστική την ψήφο του υπακούοντος σε εντολές υπαλλήλου στις επιτροπές, σηματοδοτεί και μια αλλαγή στη στάση των όποιων 'ελεγκτικών' μηχανισμών.

Συνολικά είμαστε αντιμέτωποι με μια απόπειρα 'αλλαγής παραδείγματος' σε σχέση με την εργασία, που ολοκληρώνει τάσεις που έχουν καταγραφεί όλα τα προηγούμενα χρόνια στο πλαίσιο της συνολικής κίνησης της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης: σηματοδοτεί έτσι την προσπάθεια μετάβασης από μια έννοια (και συλλογική παράσταση) της εργασίας ως δραστηριότητας χρονικά πεπερασμένης και με θεσμοθετημένα δικαιώματα και απολαβές, άμεσες (μισθός) και έμμεσες (περίθαλψη, σύνταξη σε εύθετο χρόνο), σε μια πολύ πιο επιβιωτική σύλληψη της εργασίας ως συνεχούς αγώνα για την εξασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης σε κοινωνικές παροχές όλο και πιο ανταποδοτικές. Αυτή η νέα σύλληψη της εργασίας δεν αποσκοπεί μόνο στην αύξηση του ποσοστού εκμετάλλευσης, επιδιώκει και την αποσάθρωση των όρων συλλογικής συνείδησης (και διεκδίκησης) των εργαζόμενων: στο όριό της επιδιώκει μια νέα φιγούρα εργαζόμενου που θα αντιτίθεται ο ίδιος σε οποιαδήποτε εργασιακή ρύθμιση θα περιορίζει τη συνεχή προσπάθειά του να εργάζεται όσο το δυνατόν περισσότερο.

10. Με το νέο γύρο ιδιωτικοποιήσεων θα ολοκληρωθεί μια συνολικότερη στρατηγική επιλογή για την απόδοση στο ιδιωτικό κεφάλαιο σημαντικών (και εξασφαλισμένων) πεδίων κερδοφορίας και ταυτόχρονα για την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων στις μεγάλες ΔΕΚΟ που αποτέλεσαν τις δύο προηγούμενες δεκαετίες βασικούς πυλώνες του συνδικαλιστικού κινήματος, ως θύλακες αυξημένων εργατικών κατακτήσεων. Αποσκοπεί στην τροποποίηση του συσχετισμού δύναμης ανάμεσα σε κεφάλαιο και εργασία και την κυριαρχία μιας λογικής αγοράς και ιδιωτικοοικονομικής αποτελεσματικότητας σε όλες τις όψεις

της κοινωνικής ζωής. Ιδιαίτερη σημασία θα έχει και η εκκαθάριση / εκποίηση της Ολυμπιακής, και λόγω του αριθμού των εργαζόμενων που απασχολούνται εκεί, και λόγω της ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας που είχε ως κρατικός αερομεταφορέας. Στο ίδιο πλαίσιο ιδιωτικοποίησης ετοιμάζεται να μπει και μεγάλο μέρος της δημόσιας περιουσίας, ξεκινώντας από την εκποίηση των λεγόμενων Ολυμπιακών ακινήτων.

Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σηματοδοτούν μια σημαντική εξέλιξη, καθώς ξεπερνάμε ακόμη και τη λογική του αυτοχρηματοδοτούμενου έργου (απόδοση για περιορισμένο χρόνο απευθείας στον ιδιώτη του τέλους που κανονικά θα εισέπραττε το κράτος) και περνάμε στην πλήρη ανάληψη από έναν ιδιώτη μιας δραστηριότητας που μέχρι τώρα την είχε το κράτος, και την οποία τώρα θα ενοικιάζει από τον ιδιώτη. Οι εξελίξεις σηματοδοτούν μια σημαντική υποχώρηση του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων και συνολικά της δυνατότητας το κράτος να χρησιμοποιεί κονδύλια για να εκτελεί έργα για λογαριασμό του, να χρηματοδοτεί κοινωνικά αναγκαίες δραστηριότητες, να δημιουργεί θέσεις απασχόλησης. Αντίθετα, αυτό που θα έχουμε θα είναι ένας διαρκώς συρρικνούμενος προϋπολογισμός ως προς αυτές τις δραστηριότητες, καθώς το κύριο βάρος θα είναι στην ενοικίαση δραστηριοτήτων, εγκαταστάσεων κ.λπ. από ιδιώτες. Επιπλέον, όλο και περισσότερο και στο πλαίσιο της απελευθέρωσης των αγορών μπαίνουν πραγματικά θεσμικά προσκόμματα στη δυνατότητα του κράτους να αναλαμβάνει αποκλειστικά χώρους, ή δραστηριότητες, καθώς ένας βαθμός ανάθεσης ή συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα είναι περίπου υποχρεωτικός, κάτι που είναι πολύ χαρακτηριστικό και όρους της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης αρκετών προγραμμάτων.

Οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις στις ΔΕΚΟ έχουν τεράστια σημασία. Οι μεγάλες κρατικές επιχειρήσεις λειτουργούσαν ταυτόχρονα και ως βασικά προπύργια του συνδικαλιστικού κινήματος, κάτι που ισχύει σε μεγάλο βαθμό για τις ΔΕΚΟ στην Ελλάδα (αρκεί να σκεφτούμε την ποσοτική βαρύτητά τους μέσα στη ΓΣΕΕ. Στους χώρους αυτούς ο συνδυασμός ανάμεσα στην πάλη των εργαζόμενων και την προσπάθεια επάλληλων κυβερνήσεων για απόσπαση κοινωνικής συναίνεσης οδήγησε σε μια σειρά από κατακτήσεις: σχετική εργασιακή σταθερότητα που, καλύτερες σχετικά αμοιβές από τον υπόλοιπο ιδιωτικό τομέα, καλύτερες ασφαλιστικές και λοιπές και κοινωνικές παροχές. Η αναίρεσή τους δεν αφορά μόνο τους εργαζόμενους σε αυτές τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις, αλλά το σύνολο των εργαζόμενων, αφού τυχόν αναίρεση των όποιων θυλάκων αυξημένων κατακτήσεων θα αναιρούσε ταυτόχρονα και τα μόνα υπαρκτά παραδείγματα ότι μπορούν να υπάρξουν καλύτερες συνθήκες εργασίας. Αυτό αναδεικνύει τη σημασία της τομής που έγινε στον ΟΤΕ όπου η συνδικαλιστική γραφειοκρατία συναίνεσε στην κατάργηση της μονιμότητας για όσους θα προσληφθούν από εδώ και πέρα. Αυτό αναδεικνύει και το πραγματικό περιεχόμενο της κυβερνητικής θέσης περί 'εξίσωσης' του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα: τη βίαιη συμπίεση προς τα κάτω όλων των εργασιακών σχέσεων και δικαιωμάτων, τη διαμόρφωση μιας αγοράς εργασίας γενικευμένης ανασφάλειας, τη συμβολική και πραγματική κατίσχυση απέναντι σε όσους χώρους διατηρούσαν ακόμη κατακτήσεις.

11. Αλλά και εκτός της αμιγώς οικονομικής πολιτικής η επιθετικότητα της κυβέρνησης είναι έντονη, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Υπουργείο Παιδείας όπου μετά την παρωδία διαλόγου (που βέβαια αρχικά νομιμοποίησαν τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και η ΓΣΕΕ...), η κυβέρνηση προχώρησε στην ψήφιση κρίσιμων τομών, με κορυφαία την αξιολόγηση των ΑΕΙ, τη διαμόρφωση δηλαδή ενός νέου πεδίου λήψης αποφάσεων και διαμόρφωσης κατεύθυνσης για την ανώτατη εκπαίδευση, που θα παρουσιάζει κρίσιμες αναδιαρθρώσεις προς όφελος μιας τεχνοκρατικής, επιχειρηματικής λογικής ως 'τεχνικές βελτιώσεις' και θα προσπαθήσει να αναιρέσει προκαταβολικά τα περιθώρια παρέμβασης του μαχόμενου φοιτητικού κινήματος.

Αλλά και οι αλλαγές στο σχολείο, με την καθιέρωση της βάσης του 10 για την πρόσβαση σε ΑΕΙ-ΤΕΙ και την προοπτική νέου εξεταστικού συστήματος, κινούνται σαφώς σε μια κατεύθυνση εντατικοποίησης των μαθητών, έντασης των ταξικών φραγμών και πολύ μεγαλύτερης πίεσης και προς τους μαθητές και προς τις λαϊκές οικογένειες που θα αναγκαστούν να υποστούν το οικονομικό κόστος των νέων μέτρων.

Αντίστοιχα, δεν πρέπει να υποτιμήσουμε τις σημαντικές θεσμικές τομές που είναι σε εξέλιξη και στο χώρο της υγείας, όπου επίσης έχει ψηφιστεί ένας σημαντικός αριθμός νομοσχεδίων, που όλα συγκλίνουν στην παράλληλη ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα περίθαλψης, στην ενίσχυση των φαρμακοβιομηχανιών, στην προοπτική αναίρεσης και ανατροπής των χαρακτηριστικών του ΕΣΥ

Αλλά και στο χώρο των αγροτών, η κυβέρνηση παράλληλα με την εξασφάλιση κάποιων βραχυπρόθεσμων ευρωπαϊκών επιδοτήσεων, ετοιμάζεται να προχωρήσει με αποφασιστικότητα στην υλοποίηση των κατευθύνσεων της αναθεώρησης της ΚΑΠ, με όλες τις συνέπειες που αυτή θα έχει για τη διάλυση μεγάλου εύρους αγροτικών δραστηριοτήτων και τη συμπίεση του αγροτικού εισοδήματος.

12. Σε συντονισμό και με ανάλογες διεθνείς τάσεις η κυβέρνηση της ΝΔ έχει προχωρήσει στην ενίσχυση ενός αυταρχικού θεσμικού πλαισίου, στα βήματα και των προηγούμενων ανάλογων κινήσεων του ΠΑΣΟΚ. Η ενίσχυση της αντιπρομοκρατικής; νομοθεσίας, η συνεργασία με τις Αμερικανικές και Βρετανικές μυστικές υπηρεσίες, η εκτεταμένη χρήση των καμερών παρακολούθησης, η συναίνεση στην πανευρωπαϊκή παρακολούθηση των τηλεπικοινωνιών, είναι μερικές από τις πλευρές αυτής της αυταρχικής στροφής. Η αυταρχική αυτή στροφή έρχεται να συναντηθεί και να επιτείνει την επανάκαμψη του εργοδοτικού και διευθυντικού δεσποτισμού στους χώρους δουλειάς και τη συνολικότερη τάση περιορισμού των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και κατακτήσεων.

13. Εκτιμούμε ότι η συγκυρία οξύνει το σύνολο των αντιφάσεων που διαπερνούν το ΠΑΣΟΚ, καθώς η ανάγκη άσκησης αντιπολίτευσης, αλλά και η επιθυμία έκφρασης της κοινωνικής δυσaréσκειας αντικειμενικά έρχονται σε σύγκρουση με την ίδια την προγραμματική μετατόπιση του ΠΑΣΟΚ, και ιδίως της ηγετικής ομάδας γύρω από το Γιωργάκη, προς μια επιθετική νεοφιλελεύθερη πολιτική, που αποτυπώνεται σε ιδεολογική υποστήριξη του αντικρατισμού, σε πλήρη αποδοχή του της λογικής των ιδιωτικοποιήσεων και σε κριτική στην κυβέρνηση

για 'αναποτελεσματικότητα'. Πόσο μάλλον, που σε μεγάλο βαθμό το ΠΑΣΟΚ έχει προλειάνει πλήρως το θεσμικό πλαίσιο για τις τρέχουσες τομές (σε σχέση και με το ασφαλιστικό, και τις ιδιωτικοποιήσεις, και την ελαστικοποίηση του εργασιακού συμβολαίου). Αυτό σημαίνει ότι αυτή τη στιγμή θα ήταν εσφαλμένη μια εκτίμηση ότι το ΠΑΣΟΚ θα κινηθεί με όρους αντιπολιτευτικού αυτοματισμού σε μια κατά μέτωπο σύγκρουση με την κυβέρνηση, ή ότι θα μπορούσε να ηγηθεί πραγματικά μιας συνολικής αντιπαράθεσης με την κυβερνητική πολιτική..

Αλλά και για το συνδικαλιστικό κομμάτι του ΠΑΣΟΚ, εκτιμούμε ότι δεν μπορεί να ηγηθεί μιας μαζικής εργατικής αντεπίθεσης. Είναι αλήθεια ότι η αλλαγή των ρυθμών της κυβερνητικής πολιτικής, η διαφαινόμενη πιθανότητα να υπάρχουν μαζικές περιπτώσεις συνδικαλιστικής εξαγοράς ανάλογες με αυτές της ΟΜΕ-ΟΤΕ, αλλά και η αίσθηση ότι θα χτυπηθούν άμεσα τα πιο ισχυρά προπύργια της ΠΑΣΚΕ (και της ΓΣΕΕ) υποχρέωσε τη ΓΣΕΕ και σε ύψωμα των τόνων και σε συμβολικές κινήσεις όπως οι 24ωρες απεργίες του καλοκαιριού. Μόνο που αυτό δεν μπορεί να διαγράψει ούτε την ουσιαστική συναίνεση στον πυρήνα των αναδιарθρωσεων που αφόπλισε ουσιαστικά το συνδικαλιστικό κίνημα τις προηγούμενες δεκαετίες, ούτε τα αποδιарθρωτικά αποτελέσματα στα οποία οδήγησε η συνδιαχειριστική μετάλλαξη του συνδικαλισμού ιδίως στις ΔΕΚΟ και το αποκρουστικό πρόσωπο του σύγχρονου κυβερνητικού συνδικαλισμού. Έτσι, η διαπίστωση ότι τα νέα κυβερνητικά μέτρα θα οδηγήσουν σε αναταραχή μέρος της κοινωνικής βάσης της ΠΑΣΚΕ (στοιχείο που αναμφίβολα πρέπει να συνεκτιμηθεί για τη συνδικαλιστική τακτική), δεν μπορεί να οδηγεί και σε αυταπάτες για το μηχανισμό του ΠΑΣΟΚ.

14. Ως προς τα κόμματα της Αριστεράς, αυτά δείχνουν την αδυναμία να συγκροτήσουν ένα πραγματικά πειστικό και αποτελεσματικό μέτωπο αντίστασης.

Στην περίπτωση του ΣΥΝ αυτό είναι το αποτέλεσμα της μειωμένης κοινωνικής πρόσβασής του στα λαϊκά στρώματα (κάτι που κάνει κάποιες φορές και τις όποιες γενικές τοποθετήσεις του περί αντικυβερνητικών ή αντινεοφιλελεύθερων μετώπων μετώπων να μην αντιστοιχούν σε μια αντίστοιχη δυναμική), της έλξης των τεχνοκρατικών, αναδιарθρωτικών πολιτικών σε μέρος της κοινωνικής βάσης του, αλλά και των πολλαπλών γραμματίων που έχει προς το ΠΑΣΟΚ, είτε σε σχέση με την εκπροσώπησή του στο συνδικαλιστικό κίνημα, είτε για την παρουσία του στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (κάτι που θα ενταθεί και λόγω της ρύθμισης του 42% που θα πιέσει αρκετές τοπικές κινήσεις του ΣΥΝ προς τη σύμπραξη με το ΠΑΣΟΚ).

Στην περίπτωση του ΚΚΕ, που εξακολουθεί να διατηρεί στοιχεία κοινωνικής εκπροσώπησης και κομματιών εργαζομένων, η πραγματική αδυναμία συγκρότησης ενός αντίπαλου δέους στην κυβερνητική πολιτική είναι πολύ περισσότερο το αποτέλεσμα μιας συνειδητής πολιτικής επιλογής. Εδώ και αρκετά χρόνια το ΚΚΕ έχει επενδύσει σε μια πολιτικά κοντόθωρη 'στρατηγική της ήττας'. Στηριζόμενο σε μια αντίληψη της συγκυρίας ως περίπου χειμερίας νάρκης μέχρι την εμφάνιση ενός νέου διεθνούς επαναστατικού κέντρου, που οδηγεί σε μια πρόκριση της κομματικής οικοδόμησης, όχι μόνο υποτιμά την παρέμβαση στον υπαρκτό ταξικό συσχετισμό δύναμης, αλλά πολύ περισσότερο δείχνει να εύχεται την ήττα και την κοινωνική συντριβή όσο των δυνατών περισσότερων κινήμάτων

και αντιστάσεων με την ελπίδα ότι αυτό θα πυκνώσει το πολιτικό του ακροατήριο. Αποτέλεσμα είναι ένας συνδυασμός ανάμεσα στην αυτάρεσκη μεγαλοστομία και την επί της ουσίας απουσία από την οικοδόμηση οποιουδήποτε μαχόμενου κινήματος απέναντι στα κυβερνητικά μέτρα.

15. Σε όλη την επόμενη περίοδο η κρίσιμη παράμετρος θα είναι το ξεδίπλωμα δυναμικών λαϊκών κινητοποιήσεων. Αυτό που απειλεί μια πολιτική στρατηγική δεν είναι ποτέ μόνο η δυσaréσκεια ή το 'κλίμα', πόσο μάλλον που οι λαϊκές μάζες είναι σταθερά δυσareστημένες τα τελευταία είκοσι χρόνια. Αυτό που μπορεί πραγματικά να την απειλήσει, ή να της προκαλέσει κοινωνικό κόστος, θα ήταν μόνο συντονισμένοι διεκδικητικοί αγώνες, ικανοί να έχουν διάρκεια, αποφασιστικότητα και κλιμάκωση. Η 'δυσareσκεια' γίνεται πολιτική μεταβλητή μόνο όταν μετασχηματίζεται σε αγωνιστική κοινωνική πρακτική. Διαφορετικά, επάλληλες ήττες της εργατικής τάξης δεν 'σφυρηλατούν ταξική συνείδηση', όπως φαντασιώνεται το ΚΚΕ (και εξ επαγωγής τμήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς), αλλά αναπαράγουν μια κυνική, επί της ουσίας ηττοπαθή, λογική ατομικής επιβίωσης που, ακόμη και εάν κατά καιρούς μπορεί να παίρνει χαρακτηριστικά εκλογικού σιχτιρίσματος, στον πυρήνα της υπονομεύει τη δυνατότητα ανασύνθεσης ενός –δυνάμει– πλειοψηφικού αριστερού ρεύματος. Αντίθετα, η συστηματικά επένδυση σε συγκεκριμένους πολιτικούς στόχους και διεκδικήσεις, όχι ως συνθήματα, αλλά ως πραγματικές πολιτικές μάχες μπορεί σήμερα να ανατρέπει συσχετισμούς. Το πώς δόθηκε, αλλά και κερδίσθηκε, η μάχη του Ευρωσυντάγματος στη Γαλλία οφείλει να είναι ιδιαίτερα διδακτικό.

Εάν θα θέλαμε να μιλήσουμε πιο γενικά θα λέγαμε ότι σήμερα είμαστε αντιμέτωποι με μια κρίσιμη πρόκληση: Συνολικά, η αστική στρατηγική των τελευταίων ετών αποσκοπεί στο να παγιώσει μια μόνιμη και σταθερή συμπίεση δικαιωμάτων και προσδοκιών: Η μερική αποπτώχευση ως αποτέλεσμα της τρομαχτικής αύξησης της ακρίβειας, η πλήρης ελαστικοποίηση της εργασίας, ο κατακερματισμός και εξατομίκευση, η ανάπτυξη μιας επιβιωτικής νοοτροπίας που απλώς θα επιδιώκει την εξασφάλιση όσο το δυνατόν περισσότερων ωρών εργασίας, είναι μερικές πλευρές των δυνητικών αποτελεσμάτων αυτής της στρατηγικής. Είναι σαφές ότι αυτή η στρατηγική επίθεση προκαλεί δυσareσκεια, προκαλεί μια αποξένωση από την επίσημη πολιτική, όμως μπορεί να κυριαρχεί πολιτικά στο βαθμό που στηρίζεται σε δύο κρίσιμους κόμβους της πολιτικής και ιδεολογικής ήττας των δυνάμεων της εργασίας τα προηγούμενα χρόνια: Ο πρώτος, είναι η πραγματική επίπτωση της κατάρρευσης του επαναστατικού οράματος ως προς τη διαμόρφωση της πραγματικής αστικής ιδεολογικής ηγεμονίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στο γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζόμενων, παρότι αντιλαμβάνεται την πραγματική επιδείνωση της θέσης της και την ένταση της εκμετάλλευσης, δεν πιστεύει ότι υπάρχει η δυνατότητα μιας εναλλακτικής κοινωνικής οργάνωσης. Ο δεύτερος, που συνδέεται διαλεκτικά με τον πρώτο, αφορά την πραγματική απώλεια εμπιστοσύνης σημαντικού μέρους των λαϊκών τάξεων στη δυνατότητα να υπάρξει αποτελεσματική συλλογική δράση, αντίσταση και διεκδίκηση, κάτι που καταγράφεται στην υποχώρηση της συνδικαλιστικής δράσης, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα.

Αυτό που απαιτείται, επομένως, είναι να αναζητηθούν όροι μιας συνολικής ανασύνθεσης όλων των πλευρών, των πολιτικών και ιδεολογικών πρακτικών, ενός μαχόμενου λαϊκού κινήματος, για να μπορέσει να τροποποιηθεί ο 'κοινός νους' των λαϊκών μαζών, να επανακάμψει η εμπιστοσύνη των λαϊκών μαζών στη συλλογική δράση, να καταδειχθεί ότι η καπιταλιστική βαρβαρότητα δεν είναι μονόδρομος και ότι όντως τα πράγματα μπορούν να είναι αλλιώς. Αυτό σημαίνει την ανάγκη μιας διαλεκτικής ανάμεσα στο ξεδίπλωμα μαζικών αγώνων και κινητοποιήσεων (την υπέρβαση δυσαρέσκειας και το μετασχηματισμό της σε συλλογική διεκδίκηση) και την ταυτόχρονη προσπάθεια να διατυπώνονται στοιχεία μιας ανταγωνιστικής πολιτικής και ιδεολογικής οριοθέτησης (επί της ουσίας και όχι σε ένα επίπεδο συνθηματολογικού ή αντικυβερνητικού μαξιμαλισμού).

Απέναντι σε αυτή την πρόκληση που μπορεί να εξειδικευτεί σε μια σειρά από κατευθύνσεις (προσπάθεια για νικηφόρους κοινωνικούς αγώνες, προγραμματικές τομές, ανάδειξη στοιχείων ενός σύγχρονου λαϊκού πολιτισμού) είναι που κρίνονται και όλες οι δυνάμεις της Αριστεράς. Εκεί είναι που καταδεικνύονται τα όρια του ΣΥΝ, ακριβώς γιατί η αντίστιξη ανάμεσα στον πολιτικό λόγο που εκφράζει και την κοινωνική γείωσή του και σε στρώματα σύμμαχα προς την αναδιάρθρωση κάνει τις αριστερόστροφες μετατοπίσεις να είναι συχνά έως και εικονικές. Εκεί αναδεικνύεται η αδυναμία του ΚΚΕ να έχει μια *ηγεμονική* αριστερή πολιτική, ακριβώς γιατί υποτιμά τη σημασία της ανάπτυξης νικηφόρων αγώνων και επιλέγει μια στρατηγική εκλογικής ενίσχυσης (συχνά ως εξατομικευμένη εκλογική συμπεριφορά εργαζόμενων που δεν βρίσκουν άλλη διέξοδο αναμέτρησης με μια πραγματικότητα που τους συνθλίβει) στο έδαφος ακριβώς της ήττας των λαϊκών τάξεων. Εκεί είναι που θα κριθεί, σε τελική ανάλυση, και η ριζοσπαστική αριστερά, από το εάν και σε ποιο βαθμό θα μπορέσει να έχει ένα πραγματικό πολιτικό σχέδιο για την ανασυγκρότηση του λαϊκού κινήματος και στο επίπεδο της κοινωνικής διεκδίκησης και στο επίπεδο της πολιτικής στρατηγικής και της ιδεολογικής διαπάλης.

γ. Ψηλαφώντας ένα πολιτικό σχέδιο για την αντικαπιταλιστική αριστερά

16. Ζούμε σε μια περίοδο που δεν σφραγίζεται μόνο από την προσπάθεια των δυνάμεων του κεφαλαίου σε παγκόσμια κλίμακα, τις συνεχείς προσπάθειες για να βαθαίνει η εκμετάλλευση, την πολλαπλή και πολυεπίπεδη προσπάθεια κοινωνικής και πολιτικής πειθάρχησης (με αποκορύφωμα τους 'αυτοκρατορικούς πολέμους' των ΗΠΑ). Εξίσου χρωματίζεται και από επάλληλους κύκλους λαϊκών αντιστάσεων, αγώνων και εξεγέρσεων, από την ανάδειξη ξανά θερμών ζωνών (Λατ. Αμερική, Νεπάλ), από τη σαφή αδυναμία του νεοφιλελευθερισμού να συγκροτεί όρους ηγεμονίας ανάλογους με αυτούς προηγούμενων δεκαετιών. Σε αυτό το πλαίσιο αποτελεί πραγματική πρόκληση η επανεπικαιροποίηση του κομμουνισμού, να ξαναμιλήσουμε για μια διαφορετική κοινωνική οργάνωση ως πραγματικό πολιτικό σχέδιο. Αυτό σημαίνει, όμως, την επανακατοχύρωση της επαναστατικής αριστεράς ως αυτής που αμφισβητεί τον καπιταλισμό και δεν είναι

απλώς η τάση με την 'τεχνογνωσία της αντίστασης και του κινήματος', ούτε απλώς μια διαφορετική πολιτική αισθητική. Αυτό σημαίνει ότι προσπαθούμε να ξαναδοούμε την αριστερά ως ένα πολιτικό κίνημα, ικανό να αναδύεται μέσα από την πραγματική πάλη των ίδιων των λαϊκών μαζών, ικανό να διαμορφώνει όρους ηγεμονίας σε σχέση με αυτές και πραγματικής εκπροσώπησης, ικανό να ανασυνθέτει εκείνη τη διαλεκτική θεωρίας και πράξης που προσδίδει την αναγκαία πολιτική πρωτοτυπία σε ένα πραγματικό πολιτικό πρόγραμμα κοινωνικού μετασχηματισμού

17. Όμως αυτή η επανεπικαιροποίηση του κομμουνισμού ως πραγματικής ιστορικής τάσης σημαίνει ότι μπορούμε να διακρίνουμε, μέσα στη σημερινή διάταξη των κοινωνικών δυνάμεων και τον τρόπο που οξύνονται οι κοινωνικές αντιθέσεις την δυνατότητα ενός νέου ιστορικού μπλοκ, δηλαδή μιας σύγχρονης λαϊκής αντικαπιταλιστικής συμμαχίας. Σε αυτό προσπαθούν να δώσουν κάποια πρώτα στοιχεία απάντησης οι αναλύσεις των Θέσεων πάνω στα χαρακτηριστικά της εργατικής τάξης, της νεολαίας και των άλλων σύμμαχων κοινωνικών στρωμάτων.

Η διαδικασία συγκρότησης, όμως, ενός νέου ιστορικού μπλοκ δεν μπορεί να ειπωθεί ως μια γραμμική διαδικασία. Αντίθετα θα πρέπει να ειπωθεί σε όλη τη συνθετότητα, την ανισότητα και την αντιφατικότητα του:

α) Στη διαλεκτική ανάμεσα στην κοινωνική αντίσταση και διεκδίκηση και την πολιτική συγκρότηση, καθώς δεν μπορεί να υπάρξει σήμερα μια εργαστηριακή πολιτική διαμόρφωση έξω από τις κοινωνικές κατηγορίες τις οποίες καλείται να εκπροσωπήσει μια αντικαπιταλιστική πολιτική. Είναι ουσιαστικά μια διαλεκτική άμεσου νικηφόρου αγώνα και συνολικής προοπτικής, οι μάζες μαθαίνουν (και διδάσκουν...) τον κομμουνισμό μέσα στους αγώνες, μέσα στις μάχες που δίνουν και κερδίζουν, μέσα σε κάθε βήμα που τις κάνει να πιστεύουν ότι μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα.

β) Στη διαλεκτική ανάμεσα στους άμεσους στόχους και το πολιτικό πρόγραμμα. Επιμένουμε εδώ ότι ουσιαστικά ένα από τα χνάρια της ήττας της αριστεράς και του κομμουνιστικού κινήματος, ήταν το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες αυτό που όριζε την αριστερά ήταν πολύ περισσότερο η λογική της αντίστασης, η πρωτοπόρα δράση σε αγώνες, η διατήρηση ενός πλέγματος πρακτικών και δεξιοτήτων αγώνα και αντίστασης, ενώ η επαναστατική προοπτική από πολιτικό στόχο γινόταν περισσότερο 'εσωτερική' αναφορά και στοιχείο μιας πολιτικής πρακτικής. Πραγματική επανακατοχύρωση της αριστεράς δεν μπορεί παρά να σημαίνει ότι με όρους μαζικούς τμήματα των λαϊκών τάξεων, έστω και μειοψηφικά, πραγματικά αυτοπροσδιορίζονται γύρω από την αναγκαιότητα, αλλά και τη δυνατότητα μιας διαφορετικής κοινωνικής οργάνωσης και αυτό περνάει μέσα από τη διατύπωση πολιτικών στόχων σήμερα που να κατοχυρώνουν τη δυνατότητα τα πράγματα να πάνε όντως αλλιώς.

γ) Στη διαλεκτική ανάμεσα στην κοινωνική και την πολιτική δράση. Εάν ισχύει η διαφοροποίηση από μια 'εργαστηριακή' αντίληψη της πολιτικής, άλλο τόσο ισχύει και η ανάγκη για οριοθέτηση και από έναν στενό κινηματισμό που θα υποτιμούσε την ανάγκη να τροποποιηθεί ο πολιτικός συσχετισμός δύναμης μέσα από

κεντρικούς πολιτικούς στόχους που να συνολικοποιούν τις επιμέρους αντιστάσεις και να συναρθρώνουν την κινηματική δράση και παρέμβαση με το ζήτημα της εξουσίας (να δείχνουν ότι αυτό με το οποίο είναι αντιμέτωπες οι λαϊκές τάξεις είναι τελικά μια *πολιτική στρατηγική* από τη μεριά του αστικού μπλοκ). Αντίστοιχα, δεν μπορεί να υποτιμηθεί η ανάγκη να υπάρχουν συγκεκριμένα *πολιτικά μορφώματα* που να μπορούν να συγκροτούν αυτές τις πολιτικές πρακτικές, να (ανα)παράγουν ανταγωνιστικές ιδεολογικές εγκλήσεις, να συντονίζουν δυνάμεις και να κάνουν πολιτικό σχεδιασμό.

18. Σε αυτές τις προκλήσεις προσπαθεί να απαντήσει η προσπάθεια για μια ριζοσπαστική αριστερά πολιτικά αναγνωρίσιμη και κοινωνικά αποτελεσματική μέσα από το τρίπτυχο: συμβολή σε νικηφόρους κοινωνικούς αγώνες, οριοθέτηση στοιχείων αντικαπιταλιστικού προγράμματος. κατοχύρωση πραγματικών βημάτων για μια νέα πολιτική ενότητα της ριζοσπαστικής αριστεράς

Αυτή η τοποθέτηση είναι ανταγωνιστική προς μια στρατηγική της ήττας (π.χ. με τον τρόπο του ΚΚΕ), προς μια αντίληψη κομμουνιστικού χιλιασμού που απλώς θα προσπαθούσε να στρατολογεί στη βάση μιας γενικής γραμμής, χωρίς καμιά παρέμβαση στον πραγματικό συσχετισμό δύναμης, προς τη λογική της χειμερίας νάρκης ως προς τη στρατηγική μέχρις ότου τα πράγματα είναι καλύτερα (κάτι που ισχύει, για παράδειγμα, για τη στρατηγική του μ-λ χώρου που έγκειται στο δίπτυχο αγωνιστική συνέπεια και εμμονή στο 'λαϊκοδημοκρατικό' αντιιμπεριαλιστικό λόγο).

Ένα πολιτικό σχέδιο δεν μπορεί να αφορά μόνο μια πολιτική διαδικασία (ακόμη και εάν αυτή σε κάποιες περιπτώσεις έχει την προτεραιότητα) αφορά πάνω από όλα ένα πολιτικό περιεχόμενο, ένα πλέγμα από πολιτικούς στόχους και αιτήματα, έναν ορισμένο βηματισμό διεκδικήσεων και παρεμβάσεων. Αυτό σημαίνει ότι καθαυτό ένα αίτημα 'ενότητας της ριζοσπαστικής αριστεράς' δεν συγκροτεί πολιτικό σχέδιο. Πολιτικό σχέδιο συγκροτεί η εκτίμηση ότι σήμερα υπάρχει η δυνατότητα ένα πλατύ ενωτικό δημοκρατικό μόρφωμα της ριζοσπαστικής αριστεράς να μπορέσει να οικοδομήσει δεσμούς με σημαντικά κομμάτια των λαϊκών μαζών και γίνει από πολιτικό ρεύμα υπαρκτή πολιτική δύναμη. Αυτό θα έρθει εάν α) υπάρξει ένα πολιτικό πλαίσιο στόχων και αιτημάτων, β) ένας προσανατολισμός προς τους κοινωνικούς αγώνες και μια πολιτική στοχοθεσία για την κλιμάκωσή τους και τη νικηφόρα έκβαση, γ) πολιτικά μορφώματα ικανά να υλοποιούν σε κάθε επίπεδο αυτές τις κατευθύνσεις.

δ. Για τους πολιτικούς στόχους της περιόδου

Οι δύο βασικές πλευρές του πολιτικού μας σχεδιασμού είναι:

- Η παρέμβαση στα κοινωνικά και πολιτικά μέτωπα της περιόδου και η προσπάθεια για τη συγκρότηση μαζικών κινήσεων που να προσπαθούν να τροποποιήσουν το σημερινό συσχετισμό δύναμης και να απαντούν στην αστική επίθεση
- Η συμβολή μας στην υπόθεση της ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς

Αυτοί οι στόχοι εξειδικεύονται ως εξής:

19. Να βρεθεί η κυβέρνηση αντιμέτωπη όχι απλώς με τη λαϊκή δυσαρέσκεια, αλλά με τη λαϊκή αγωνιστικότητα και διεκδικητικότητα, να υπάρξει μια μαζική αγωνιστική εργατική απάντηση στη νέα κυβερνητική επίθεση. Αυτό, με τη σειρά του, εξειδικεύεται στα εξής σημεία:

Συνολική πολιτική αντιπαράθεση με την κυβερνητική πολιτική αλλά και την ουσιαστική συναίνεση ΠΑΣΟΚ και συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, πάλη για την ανατροπή του συνόλου των μέτρων που ψήφισε ή σχεδιάζει η κυβέρνηση

Προβολή της ανάγκης για παρατεταμένους συντονισμένους αποφασιστικούς απεργιακούς αγώνες σε όλους τους κλάδους που σήμερα βρίσκονται στο στόχαστρο της κυβερνητικής επίθεσης: Κλιμακούμενες απεργίες, απεργιακές φρουρές, προσπάθεια για αύξηση του αντίκτυπου που έχει κάθε απεργία

Έλεγχος του αγώνα από την ίδια τη βάση των σωματείων και των ομοσπονδιών, τόσο με την έννοια της ενεργού συμμετοχής και της συγκρότησης μαζικών απεργιακών επιτροπών, όσο και με αυτή της δημοκρατικής διαδικασίας (συνελεύσεις κ.λπ.) για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη συνέχιση του αγώνα.

Συντονισμός χώρων που βρίσκονται σε κινητοποιήσεις, προσπάθεια για να συμπίπτουν χρονικά (και ουσιαστικά ως προς τις διεκδικήσεις) οι αγώνες που ξεσπούν. Ξεδίπλωμα μορφών και πρακτικών αλληλεγγύης και υποστήριξης των αγώνων που ξεσπούν, έτσι που να καταδεικνύεται ότι κρίσιμα μέτωπα όπως οι ιδιωτικοποιήσεις ή η απελευθέρωση του ωραρίου είναι υπόθεση ολόκληρου του εργατικού κινήματος (για να σπάει, για παράδειγμα, και ο ιδεολογικός μύθος ότι οι 'καταναλωτές' χαιρετίζουν αυτές τις αλλαγές)

Διαμόρφωση ενός διεκδικητικού πλαισίου που πλάι στους άμεσους στόχους απόκρουσης της κυβερνητικής επίθεσης να προβάλλει ένα σύνολο πιο μεσοπρόθεσμων στόχων μιας πιο γενικής αντιπαράθεσης με τις αναδιαρθρωτικές πολιτικές:

- Από τη μια πάλη ενάντια στο νέο γύρο ιδιωτικοποιήσεων και την αλλαγή των εργασιακών σχέσεων στις ΔΕΚΟ, απόκρουση των αντιασφαλιστικών ρυθμίσεων, άρνηση των νέων μορφών ελαστικής εργασίας και υπεράσπιση του οκταώρου, άρνηση της μισθολογικής λιτότητας και διεκδίκηση αυξήσεων, απαίτηση για κατοχύρωση συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, υπεράσπιση της ύπαρξης δημόσιων επιχειρήσεων με σταθερές εργασιακές σχέσεις.
- Από την άλλη, σε πιο προοπτικό επίπεδο, προβολή της ανάγκης για ένα θεσμικό πλαίσιο μόνιμης και σταθερής εργασίας για όλους, για μείωση του χρόνου εργασίας για αναίρεση και των ιδιωτικοποιήσεων που έχουν γίνει, για ανατροπή και του ισχύοντος αντιασφαλιστικού πλαισίου.

Πάλη για πραγματική ταξική αγωνιστική ενότητα των ίδιων των εργαζόμενων και για να αντιστραφεί και η μειωμένη συμμετοχή και εμπιστοσύνη των εργαζόμενων στη συνδικαλιστική δράση και η κυριαρχία δυνάμεων και του λογικών του

σύγχρονου κυβερνητικού και εργοδοτικού συνδικαλισμού. Για εμάς αυτό σήμερα δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε δύο βασικές επιλογές: Πρώτον, μια προσπάθεια δράσης μέσα στα συνδικάτα ως συλλογικές μορφές διεκδίκησης (που συμπεριλαμβάνει και την ίδρυση ή ανασυγκρότηση σωματείων, όπου δεν υπάρχουν) και με συνδικαλιστικές μορφές και όχι πρωτίστως μέσα από πολιτικές μορφές ή πρωτοβουλίες που κυρίως θα συγκεντρώνουν άτομα από εργασιακούς χώρους (π.χ. με τη μορφή ενώσεων ή πρωτοβουλιών εργαζόμενους από διάφορους χώρους). Δεύτερον, μια προσπάθεια διαμόρφωσης όρων ταξικής αγωνιστικής ενότητας σωματείων και ομοσπονδιών, δηλαδή μια προσπάθεια να υπάρξει ένας αγωνιστικός συντονισμός σε αντικυβερνητική, αντινεοφιλελεύθερη και αντιεργοδοτική κατεύθυνση, σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης ενός αγωνιστικού σημείου αναφοράς απέναντι στη κυριαρχία του σύγχρονου κυβερνητικού - εργοδοτικού συνδικαλισμού ΠΑΣΚΕ-ΔΑΚΕ σε τρίτοβάθμιο επίπεδο, διαδικασία που αναλογεί και στην αγωνιστική συνεννόηση και συνεργασία ενός ευρύτερου δυναμικού της συνδικαλιστικής αριστεράς (και όχι μόνο). Τρίτον, την προσπάθεια για αγώνες νικηφόρους, με πραγματικά αποτελέσματα που θα επαναφέρουν την εμπιστοσύνη των εργαζόμενων στη συλλογική δράση.

Κατοχύρωση των παρεμβάσεων - συσπειρώσεων - κινήσεων και των εργατικών σχημάτων ως ενός διακριτού πολιτικοσυνδικαλιστικού ρεύματος μέσα στο εργατικό κίνημα σε αντικαπιταλιστική - αντισυνδιαχειριστική κατεύθυνση, διακριτό και προς τον υποταγμένο συνδικαλισμό και προς τη ρεφορμιστική συνδιαχειριστική λογική και προς τον αριστερό αναχωρητισμό του ΚΚΕ. Προσπάθεια να λειτουργήσουν οι παρεμβάσεις - συσπειρώσεις - κινήσεις ως το βασικό μαζικό μόρφωμα παρέμβασης της ριζοσπαστικής αριστερά στο εργατικό κίνημα, την κατοχύρωσή του ως ενός διακριτού ρεύματος, με σαφή πολιτικό λόγο και ικανότητα να λαμβάνουν πολιτικές πρωτοβουλίες. Ξεκαθάρισμα ότι διακριτό πολιτικοσυνδικαλιστικό ρεύμα σημαίνει δράση εντός του κινήματος και προς το κίνημα και επομένως δεν μπορεί να υποκαθίσταται ο πολιτικός διαχωρισμός από τη χωροταξική απομάκρυνση. Είναι σαφές ότι αυτό περνά και μέσα από την πραγματική αναβάθμιση της πολιτικής τους διαδικασίας, την εμπλοκή ζωντανού δυναμικού από σχήματα με πραγματική εμπειρία, την συγκεκριμένη επεξεργασία και τοποθέτηση, την πραγματική πανελλαδικότητα.

Σαφής τοποθέτηση ότι σήμερα η συνδικαλιστική γραφειοκρατία ΠΑΣΚΕ - ΔΑΚΕ που ηγεμονεύει σε τρίτοβάθμιο επίπεδο δεν μπορεί, ούτε από άποψη πολιτικής ουσίας, ούτε από άποψη κατεύθυνσης να ηγηθεί μιας πραγματικά νικηφόρας σύγκρουσης. Είναι, όμως, σαφές ότι σήμερα αυτός ο αναγκαίος πολιτικός διαχωρισμός από τον υποταγμένο συνδικαλισμό οφείλει να γίνει μέσα στο εργατικό κίνημα, μέσα στις διαδικασίες του, μέσα στις κινητοποιήσεις του και όχι μέσα από σχεταριστικές πρακτικές ή λογικές αναχωρητισμού. Να το πούμε απλά: Όντως εάν σήμερα υπήρχε ένας πραγματικός αγωνιστικός συντονισμός σωματείων και ομοσπονδιών που θα αντιστοιχούσε στην αγωνιστική συνεννόηση ενός ευρύτερου φάσματος της συνδικαλιστικής αριστεράς (και όχι μόνο), θα μπορούσαν να έχουν νόημα και χωριστές συγκεντρώσεις (υπό προϋποθέσεις και όχι ως γενικός κανόνας) και μια κατεύθυνση (οριακά) πολιτικής ρήξης με τις ηγεσίες ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ. Δεν αντιστοιχεί, όμως, αυτό στις μικρές σχετικά

δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς (όπως δεν αντιστοιχεί και στο ΠΑΜΕ παρά την σαφώς μεγαλύτερη δύναμή του).

Με αυτά τα δεδομένα η θέση του μπλοκ των παρεμβάσεων σε μια μαζική αγωνιστική κινητοποίηση πιστεύουμε ότι είναι μαζί με τους εργαζόμενους που κινητοποιούνται στην προσπάθεια να μετατοπιστούν σε πιο αγωνιστικές και ταξικές θέσεις. Εάν σε μια Πρωτομαγιά που χαρακτηρίζεται από τον κατακερματισμένο εορτασμό και την κινητοποίηση κυρίως πολιτικών τάσεων μπορεί να μένει ως αναγκαστική επιλογή η χωριστή συγκέντρωση και πορεία, σε μια μαζική απεργιακή κινητοποίηση η επιλογή πρέπει να είναι: διακριτή προσυγκέντρωση και μετά μαζική παρέμβαση (συμπεριλαμβανομένης και της μαζικής αποδοκιμασίας της γραφειοκρατίας), στον κύριο όγκο της συγκέντρωσης των σωματείων, των ομοσπονδιών και των συνομοσπονδιών.

Είναι σαφές ότι για εμάς οποιαδήποτε προσπάθεια των δυνάμεων των ριζοσπαστικής αριστεράς για αγωνιστικό συντονισμό σωματείων και ομοσπονδιών είναι μια κατεύθυνση μακράς πνοής και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να περιοριστεί στα σωματεία στα οποία η ριζοσπαστική αριστερά έχει την πλειοψηφία. Αντίθετα, αναγκαστικά θα πρέπει να απευθυνθεί και να περιλάβει και άλλες τάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος και γι' αυτό δεν μπορεί παρά να κινείται σε μια ενωτική αγωνιστική αντικυβερνητική, αντινεοφιλελεύθερη, αντιεργοδοτική κατεύθυνση που υπερβαίνει το σαφώς ριζοσπαστικότερο αντικαπιταλιστικό προσανατολισμό που πρέπει να έχουν οι παρεμβάσεις - συσπειρώσεις - κινήσεις ως διακριτό πολιτικοσυνδικαλιστικό ρεύμα μέσα στο εργατικό κίνημα.

Αυτό σημαίνει ότι σήμερα δεν μπορεί να αποτελέσει συνδικαλιστική γραμμή το 'ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ απεργία δυνατή' στο επιμένουν οι δυνάμεις του φόρουμ, μια που αποκαλύπτει αδυναμία συνείδησης των χαρακτηριστικών του υποταγμένου συνδικαλισμού. Ούτε, όμως, μπορεί να αποτελέσει στρατηγική σήμερα για τις συνδικαλιστικές δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς μια λογική να «φτιάξουμε και το δικό μας ΠΑΜΕ» με τη μορφή διαφόρων προτάσεων για «Κέντρο Αγώνα» που θα αποτελείται από τα λιγοστά σωματεία που ελέγχει η ριζοσπαστική αριστερά και σχήματα, άτομα, επιτροπές αγώνα. Ούτε της αναλογούν μικροπαραταξιακές λογικές, πρακτικές και υπολογισμοί που βάζουν τη δυνατότητα της 'καθαρής' έκφρασης ή μερικών κομματικών στρατολογήσεων πάνω από τη δυνατότητα διαμόρφωση ενός αγωνιστικού ταξικού ρεύματος στο εργατικό κίνημα.

Απέναντι στα κυβερνητικά μέτρα εκτιμούμε ότι η δράση των εργατικών σχημάτων δεν πρέπει να περιοριστεί μόνο σε μια αναγκαία κεντρική καμπάνια πάνω στις γενικές κατευθύνσεις της κυβερνητικής πολιτικής. Απαιτείται ταυτόχρονα και συγκεκριμένη επικέντρωση δυνάμεων και Ιεράρχηση κρίσιμων μετώπων γύρω από τα οποία μπορούν να υπάρξουν μαζικές αντιδράσεις: α) Οι ΔΕΚΟ με αφορμή το νομοσχέδιο για την αλλαγή των εργασιακών σχέσεων σε αυτές. Ειδικά έμφαση πρέπει να δοθεί σε μια συντονισμένη προσπάθεια και πάλη ενάντια στο κλείσιμο της Ολυμπιακής, στη βάση όχι μόνο των δικαιωμάτων των εργαζόμενων, αλλά και της πραγματική κοινωνικής ανάγκης για ένα δημόσιο αερομεταφορέα, ειδικά όταν έχουν γίνει πασιφανείς οι τραγικές συνέπειες της ιδιωτικοποίησης των αερογραμμών. Αυτό θα σήμαινε την προσπάθεια για μια ευρύτερη πρωτοβουλία

(με χαρακτήρα πανεργατικό) για να μείνει η Ολυμπιακή στα χέρια του δημοσίου β) Η διαδικασία εφαρμογής των νομοσχεδίων για το χρόνο εργασίας και το ωράριο και όλες οι συγκρούσεις που θα ανακύψουν γι' αυτά τα ζητήματα, με έμφαση στις συστηματικές παρεμβάσεις και δράσεις για τη μη εφαρμογή στην πράξη των μέτρων γ) Η μισθολογική λιτότητα και γενικά (σε σχέση με τη διαπραγμάτευση της ΕΓΣΣΕ) και στο δημόσιο, όπου υπάρχουν και μεγαλύτερες δυνατότητες για κλαδικές κινητοποιήσεις δ) Το θέμα της ανεργίας, με αιχμή τα αλληπάλληλα κλεισίματα επιχειρήσεων.

20. Να βγει ξανά στο προσκήνιο το νεολαϊστικό κίνημα απέναντι στις μεγάλες προκλήσεις που αντιπροσωπεύει τόσο η τομή της αξιολόγησης, όσο και η προσπάθεια μεγαλύτερης πίεσης προς τους μαθητές

Συνολική πολιτική τοποθέτηση απέναντι στις αναδιαρθρώσεις, την αποσύνδεση πτυχίων και εργασιακών δικαιωμάτων, την αξιολόγηση. Οριοθέτηση της πολιτικής γραμμής στο αίτημα καμιά αξιολόγηση - ενιαία εργασιακά δικαιώματα -όχι στην άμεση ή έμμεση νομιμοποίηση ιδιωτικών ΑΕΙ. Προσπάθεια για το ξεδίπλωμα μαζικών κινητοποιήσεων ενάντια στα μέτρα που ψηφίστηκαν το καλοκαίρι και πάλι ώστε να μην γίνει κανένα βήμα στην εφαρμογή τους.

Διατύπωση μιας πρότασης πραγματικού αγωνιστικού συντονισμού των ίδιων των κινητοποιήσεων σε αντιπαράθεση με την πρακτική της ΚΝΕ για παραταξιακά 'συντονιστικά'.

Προσπάθεια να αξιοποιηθεί το ευρύτερο κλίμα κοινωνικής δυσaráσκειας και να συντονιστούν οι φοιτητικές κινητοποιήσεις με τυχόν εργατικά ξεσπάσματα

Προσπάθεια ώστε να υπάρξουν μαζικές αντιδράσεις από το μαθητικό κίνημα απέναντι στα νέα μέτρα της κυβέρνησης.

21. Να διατυπωθούν βασικές πλευρές μιας σύγχρονης αντιιμπεριαλιστικής παρέμβασης:

Αμφισβήτηση βασικών πλευρών της διεθνοποίησης του κεφαλαίου και της ένταξης της Ελλάδας στην ιμπεριαλιστική αλυσίδα: Πλάι στη γενική, στρατηγική τοποθέτηση για την έξοδο από την Ε.Ε. χρειάζεται να προβληθούν και συγκεκριμένοι μάχιμοι στόχοι για την περίοδο: Πάλι για να σταματήσει οριστικά η διαδικασία κύρωσης του Ευρωσυντάγματος. Προβολή του «όχι στο Ευρώ» ως πολιτικού στόχου που συμπυκνώνει την αντίθεση στην ΟΝΕ και την αντίσταση στη λιτότητα. Μαζική καμπάνια ώστε να μπει φραγμός στην εισαγωγή προϊόντων από χώρες με φτηνή και ανασφάλιστη εργασία, που σήμερα είναι βασικός μοχλός για την αναίρεση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων.

Επίμονη προσπάθεια ώστε να βγαίνει στο προσκήνιο ο αυθόρμητος λαϊκός αντιιμπεριαλισμός και αντιαμερικανισμός μέσα από συγκεκριμένες κινητοποιήσεις και παρεμβάσεις. Προβολή των λαών και των κινημάτων που αγωνίζονται και της ανάγκης αλληλεγγύης.

Μαζική παρέμβαση και πολιτικές πρωτοβουλίες με αφορμή το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ στην Αθήνα την άνοιξη, μέσα από μια διακριτή πολιτική παρουσία του χώρου της ριζοσπαστικής αριστεράς και στο χώρο του φόρουμ και

προσπάθεια ώστε να υπάρξει και διεθνής συντονισμός με άλλες ριζοσπαστικές τάσεις.

22. Να υπάρξουν όροι μαζικής αποτελεσματικής παρέμβασης σε μια σειρά από κρίσιμα μέτωπα της περιόδου:

Συγκρότηση πλατιών ενωτικών πρωτοβουλιών ενάντια σε όλες τις παραλλαγές του σύγχρονου αυταρχισμού και της αμφισβήτησης των δημοκρατικών κατακτήσεων. Παρέμβαση με όρους σύνδεσης της αυταρχικής στροφής και των αναδιαρθρώσεων στην παραγωγή, έτσι ώστε να συγκροτούνται και ευρύτερες λαϊκές συμμαχίες γύρω από αυτά. Όχι σε μια μειοψηφική λογική εγκλωβισμού της παρέμβασης μόνο σε πρακτικές συμπαράστασης

Μαζικές παρεμβάσεις ενάντια στο νέο γύρο ιδιωτικοποίησης δημόσιων χώρων και εγκαταστάσεων. Συντονισμός των τοπικών σχημάτων γύρω από αυτά τα μέτωπα.

Συμβολή σε βήματα και μορφές παρέμβασης στο ιδεολογικό επίπεδο, είτε με την ενίσχυση βημάτων και πρακτικών κριτικής θεωρητικής παρέμβασης και επιστημονικής παραγωγής, είτε με τη στήριξη προσπαθειών ανάδειξης ενός διαφορετικού λαϊκού πολιτισμού.

23. Για την αποτελεσματική παρέμβαση σε μια σειρά από μέτωπα όπως είναι η αντιιμπεριαλιστική - αντιπολεμική δράση, η παρέμβαση στο κίνημα κατά της καπιταλιστικής παγκοσμιοποίησης, οι καμπάνιες και οι δράσεις ενάντια στις επιπτώσεις της καπιταλιστικής διεθνοποίησης, η δράση ενάντια στην Ε.Ε. σημαντικό ρόλο μπορεί να έχει η Πρωτοβουλία Αγώνα, στο βαθμό που είναι ένα κατοχυρωμένο και αναγνωρίσιμο μετωπικό μόρφωμα. Εκτιμούμε ότι είναι αναγκαίες και ευρύτερες συνεργασίες με δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς σε αυτά τα συγκεκριμένα μέτωπα και για τη συγκρότηση τέτοιου τύπου πρωτοβουλιών.

24. Προβολή ενός συνόλου από κεντρικά πολιτικά συνθήματα, που οριοθετούν την παρέμβαση σήμερα της ριζοσπαστικής αριστεράς.

Εκτιμούμε ότι σήμερα δεν μπορεί να αποτελεί κεντρικό σύνθημα της ριζοσπαστικής αριστεράς το «κάτω η κυβέρνηση της Δεξιάς» στην οποία παραλλαγή του, γιατί και αυταπάτες για τη δυνατότητα εναλλακτικών κυβερνητικών λύσεων μπορεί να καλλιεργεί και δεν ορίζει τη βασική πρόκληση που είναι η συγκρότηση μαζικών κινήματων και αντιστάσεων. Αντίθετα, θεωρούμε ότι τα βασικά συνθήματα πρέπει να είναι

Συνολική αμφισβήτηση της κυβερνητικής πολιτικής της λιτότητας, της ελαστικής εργασίας και των ιδιωτικοποιήσεων και ταυτόχρονα καταγγελία της ουσιαστικής ομοθυμίας του ΠΑΣΟΚ, στο βαθμό που ήταν αυτό που κατεξοχήν την εκπροσώπησε και την εφάρμοσε όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Αμφισβήτηση της αγοράς ως βασικού προτύπου κοινωνικής οργάνωσης, της ανταγωνιστικότητας και της ανταποδοτικότητας, άρνηση του πυρήνα της λογικής της ιδιωτικοποίησης και προβολή της ανάγκης για δημόσιες κοινωφελείς επιχειρήσεις υπό κοινωνικό και λαϊκό έλεγχο.

Επαναπροβολή των δικαιωμάτων και των αναγκών του κόσμου της ζωντανής εργασίας, σύγκρουση με τον σύγχρονο κοινωνικό φασισμό της ανασφαλούς εργασίας και του εργοδοτικού δεσποτισμού, αμφισβήτηση του προτύπου της εργασίας ως διαρκούς αγώνα για επιβίωση

Προβολή των λαϊκών αναγκών σε ρήξη με την πολιτική κεφαλαίου και Ε.Ε. – προβολή της δυνατότητας μιας διαφορετικής κοινωνικής ανάπτυξης σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση

Προβολή των στόχων αμφισβήτησης της καπιταλιστικής διεθνοποίησης και της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου. Εμμονή σε στόχους ρήξης με τις ιμπεριαλιστικές πολιτικές. Προβολή της δράσης των κινημάτων που αντιστέκονται σε όλο τον κόσμο.

25. Ως προς το συνολικότερο στόχο της ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς εκτιμούμε τα ακόλουθα:

Είναι σαφές ότι μπροστά μας ανοίγει μια περίοδος όπου θα συνδυάζονται τα αγωνιστικά ξεσπάσματα με την ανισότητα και την αντιφατικότητα εντός του ίδιου του λαϊκού κινήματος και της αριστεράς. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν αντικειμενικές δυνατότητες και ευκαιρίες για τη ριζοσπαστική αριστερά. Την ίδια στιγμή, όμως θα οξύνονται και οι αντιφάσεις που τη διαπερνούν: Η υποκατάσταση του προγραμματικού λόγου από τον αιτηματολογικό μαξιμαλισμό, η παλινδρόμηση σε πολιτικές και ιδεολογικές εμμονές, η εναλλαγή μικροαστικής αδημονίας και ηττοπάθειας, ο μικρομεγαλισμός, η υποτίμηση της συγκεκριμένης δουλειάς προς όφελος της γενικής πολιτικολογίας, η αντιμετώπιση των μετώπων ως εκλογικών κυρίως μορφωμάτων, η απομόνωση από πραγματικές μάζες, ο σεχταρισμός και η αντιγραφή σε μικροκλίμακα των πρακτικών αναχωρητισμού του ΚΚΕ, η αναπαραγωγή αδιέξοδων δρόμων είτε αυτόκεντρης ανάπτυξης, είτε συμπόρευσης με το ρεφορμισμό. Αυτό σημαίνει ότι αναγκαστικά θα είναι δύσκολο σε αυτή την περίοδο να έχουμε πολιτικές πρακτικές (ειδικά σε ό,τι αφορά το κεντρικό πολιτικό επίπεδο) που θα αντιστοιχούν σε έναν 'ιδεότυπο' ως προς τη στρατηγική μας επιλογή για τον πόλο της ριζοσπαστικής αριστεράς

26. Μπροστά μας ανοίγονται δύο δρόμοι ανοίγονται. Ο ένας, είναι μπροστά στην αντιφατικότητα και τις πολλαπλές υποχωρήσεις της ριζοσπαστικής αριστεράς να μείνουμε κυρίως σε όσα ενωτικά εγχειρήματα και πρωτοβουλίες υπάρχουν τώρα και σε επιμέρους συνεργασίες (ενίοτε και μεταβλητής γεωμετρίας) και παράλληλα στην πολιτική, οργανωτική και θεωρητική ενίσχυση της δικιάς μας συλλογικότητας (και την αναζήτηση και προνομιακών σχέσεων με άλλες τάσεις ή αγωνιστές), θεωρώντας, ταυτόχρονα, ότι δεν μπορούν να υπάρξουν πραγματική βήματα στην κατεύθυνση του πόλου, όσο τουλάχιστον ο χώρος του ΜΕΡΑ και ειδικά το ΝΑΡ δεν μετατοπίζεται από όψεις της πολιτικής του γραμμής (όπως είναι η σεχταριστική αντιμετώπιση του πολιτικού διαχωρισμού και η οραματική απογείωση από βασικές πλευρές της γραμμής μαζών) που υπονομεύουν τη δυνατότητα μάχιμης αντικαπιταλιστικής παρέμβασης.

Ο δεύτερος δρόμος είναι να επιμείνουμε σε μια τολμηρή πολιτική ενωτικών πρωτοβουλιών. Αυτό εξειδικεύεται σε δύο κατευθύνσεις. Αφενός να υπάρξουν μια σειρά από βήματα πολιτικής και κοινωνικής καταγραφής της ριζοσπαστικής

αριστεράς, έτσι ώστε να λειτουργήσουν αντίστροφα προς την τάση απογοήτευσης και αποψίλωσης που κυριαρχεί σήμερα. Αφετέρου να υπάρξουν πρωτοβουλίες για κατοχύρωση ενός βασικού πλέγματος ενωτικών πολιτικών μορφών, σε πανελλαδική κλίμακα. Αυτή η επιλογή σημαίνει ότι δεν συμβιβάζομαστε με τις τάσεις υποχώρησης και αποδιάρθρωσης στη ριζοσπαστική αριστερά και ότι αναζητούμε δρόμους, για να αντιστραφούν τα σημερινά προβλήματα, μέσα από την ανασύνθεση μιας διαλεκτικής θεωρίας και πράξης που θα κρίνει την επάρκεια των πολιτικών γραμμών, μέσα από τη διαμόρφωση πεδίων για να εκφράζεται η αγωνία και ο προβληματισμός ενός ευρύτερου δυναμικού, μέσα από τη στροφή προς τις πραγματικές λαϊκές μάζες και την έξοδο από τη λογική του μικρόκοσμου.

Εάν πάρουμε μια τέτοια επιλογή, τότε τα βήματα πολιτικής οργανωτικής και θεωρητικής ενίσχυσης της συλλογικότητας και η αποσαφήνιση του τί έχει να προτείνει πραγματικά ως στρατηγική και τακτική μιας σύγχρονης αντικαπιταλιστικής αριστεράς θα συνδυαστούν με την προσπάθεια διαμόρφωσης μορφωμάτων, εντός των οποίων θα μπορούσαμε να ξεδιπλώσουμε και τη δική μας πολιτική γραμμή, να συναντηθούμε με πολλούς περισσότερους συντρόφους που μοιράζονται τις δικές μας ανησυχίες και τη δική μας λογική, να επηρεάσουμε συσχετισμούς.

Η πρώτη κατεύθυνση, παρ' όλη την πραγματική αντιστοίχιση που έχει με σημαντικές όψεις της πραγματικότητας της ριζοσπαστικής αριστεράς, εντούτοις δεν παύει να είναι μια λογική *συντηρητική*. Η δεύτερη κατεύθυνση δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με μια 'γενικώς ενωτική' λογική, ούτε με κάποια απαίτηση να λειτουργούμε ως η 'συγκολλητική ουσία' εντός της ριζοσπαστικής αριστεράς. Αντίθετα, περιλαμβάνει και την όξυνση αντιθέσεων και την χάραξη διαχωριστικών γραμμών (εξ ου και η σημασία της αποσαφήνισης μιας δικής μας προγραμματικής κατεύθυνσης), στο βαθμό που με σαφήνεια ορίζεται γύρω από ένα πολιτικό πλέγμα στόχων και από μια συγκεκριμένη τοποθέτηση για τι ορίζει σήμερα τη γραμμή μαζών.

Αυτό που έχει επιπλέον είναι η συνειδητή επιλογή έστω και ενδιαμέσων βημάτων σε σχέση με το κεντρικό πολιτικό επίπεδο, υπό την προϋπόθεση ότι είμαστε ότι έχουμε τη διάθεση, τη διάρθρωση δυνάμεων, το πολιτικό δυναμικό ώστε να προσπαθήσουμε να διαμορφώσουμε όρους και να διεκδικήσουμε πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία. Αυτό δεν σημαίνει για παράδειγμα ότι θα συναινούσαμε σε μια εύκολη 'εξαγγελία του πόλου', μπορούμε όμως να δούμε ένα ανέβασμα της κλίμακας της πολιτικής παρέμβασης ενόψει νομαρχιακών εκλογών.

Ενισχυτικά προς της κατεύθυνση της ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς βλέπουμε την ενδυνάμωση των πολιτικών μας σχέσεων με άλλες συλλογικότητες και αγωνιστές της ριζοσπαστικής αριστεράς.

27. Είναι σαφές ότι για εμάς η ύπαρξη ενός ενωτικού μετωπικού πολιτικού μορφώματος και η ηγεμονία μιας μάχιμης γραμμής, ικανής να το κάνει να συναντηθεί με ευρύτερες μάζες είναι πλευρές είναι εξίσου σημαντικές. Χωρίς μια μάχιμη γραμμή η συγκρότηση ενός μετωπικού μορφώματος μπορεί και να είναι

υποχώρηση. Εάν για λόγους τακτικής σε κάποιες στιγμές προκρίνουμε περισσότερο τη διαδικασία (πάντα υπό την προϋπόθεση κάποιων βασικών πολιτικών οριοθετήσεων), είναι ακριβώς γιατί πιστεύουμε ότι μόνο η επέκταση της κλίμακας στην οποία δοκιμάζονται πολιτικές γραμμές και η εμπλοκή και τριβή με ένα ευρύτερο δυναμικό μπορούν να διαμορφώσουν όρους ώστε να ηγεμονεύουν ορθές κατευθύνσεις.

28. Όλα αυτά βάζουν μια σειρά από πολιτικές προτεραιότητες:

Διαμόρφωση όλων των αναγκαίων μαζικών μορφών και εκφράσεων της ριζοσπαστικής αριστεράς, γύρω από συγκεκριμένους πολιτικούς στόχους και περιεχόμενο ανάλογο με αυτό που περιγράφηκε πιο πάνω.: Κατοχύρωση των παρεμβάσεων - συσπειρώσεων - κινήσεων, ανάδειξη τους ως σημείο αναφοράς των ίδιων των σχημάτων και όχι μόνο πολιτικών τάσεων, αναβάθμιση των πολιτικών διαδικασιών τους και ξεπέρασμα των προβλημάτων που δημιουργούν λογικές σχεταριστικής απομόνωσης από τις εργατικές μάζες. Επανακατοχύρωση των ΕΑΑΚ ως πρωτοπόρας αριστερής δύναμης μέσα στο φοιτητικό κίνημα. Συντονισμός και δικτύωση των σχημάτων πόλης και γειτονιάς.

Προσπάθεια ώστε η ριζοσπαστική αριστερά να έχει πραγματική και μάχιμη εμπλοκή με τους κοινωνικούς αγώνες της επόμενης περιόδου, εμμονή στην προτεραιότητα της γραμμής μαζών και όχι απλώς της πολιτικής καταγραφής, παρέμβαση μέσα στο κίνημα και για το κίνημα, για μια νικηφόρα έκβαση των αγώνων.

Μεγάλη καμπάνια από δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς, αγωνιστές και σχήματα πάνω στο τρίπτυχο «ενάντια στη λιτότητα - όχι στο ευρώ - να ζούμε αξιοπρεπώς από ένα μισθό» που να ξεδιπλωθεί με πολύμορφες πρακτικές μέσα στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Συνέχιση της κεντρικής συζήτησης για τον πόλο, χωρίς όμως και εύκολες εξαγγελίες ότι αυτός έχει συγκροτηθεί η λειτουργεί. Έμφαση στην προσπάθεια εμπλοκής στη συζήτηση και ενός ευρύτερου δυναμικού. Σαφείς πολιτικές τοποθετήσεις ως προς το πολιτικό περιεχόμενο, όξυνση αντιθέσεων / χάραξη διαχωριστικών γραμμών όπου αυτό είναι αναγκαίο.

Διατύπωση και ζύμωση μιας πολιτικής πρότασης εκλογικής καθόδου στις μεγάλες νομαρχίες με το μέγιστο δυνατό εύρος δυνάμεων της ριζοσπαστικής αριστεράς (ξεκινώντας από την υπερνομαρχία της Αττικής), ως μια πρωτοβουλία που θα προϋποθέτει και θα ολοκληρώνει μια πραγματική στροφή της ριζοσπαστικής αριστεράς προς παρέμβαση στα κρίσιμα κοινωνικά και πολιτικά μέτωπα της περιόδου. Θεωρούμε ότι αυτό θα είναι ακόμη ένα περαιτέρω βήμα στην προσπάθεια ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς. Εκτιμούμε ότι μια τέτοια πολιτική πρόταση δεν αρκεί μόνο να διατυπωθεί ως δική μας πολιτική πρόταση. Πρέπει, πρώτα από όλα, να γίνει αντικείμενο συζήτησης από ένα ευρύτερο δυναμικό αγωνιστών και σχημάτων, να συνδιαμορφωθεί μαζί τους, να καταγράψει από την αρχή μια ενωτική δυναμική, να μην αντιμετωπιστεί ως μια κλασική συμφωνία τάσεων. Σε πανελλαδική ολομέλεια το Δεκέμβρη θα αξιολογήσουμε τη δράση μας ως τότε πάνω σε αυτό το θέμα και θα αποσαφηνίσουμε τη συγκεκριμένη πολιτική πρότασή μας.

ε. Για την αναβάθμιση της δράσης και της παρέμβασης της Αριστερής Ανασύνθεσης

29. Όλα αυτά σε κάθε περίπτωση σηματοδοτούν συγκεκριμένες απαιτήσεις για τη συλλογικότητα. Είναι προφανές ότι μια τέτοια κατεύθυνση και μια μεγαλύτερη εμπλοκή σε πολιτικές πρωτοβουλίες, μια μεγαλύτερη τόλμη ως προς την ανάληψη της ευθύνης που μας αναλογεί, απαιτούν μια άλλη διάταξη δυνάμεων από τη μεριά μας. Σημαίνει ότι τα μέλη της συλλογικότητας δεν είναι απλώς φορείς μιας 'ενωτικής διάθεσης', αλλά μιας πολιτικής γραμμής, την οποία θα παλεύουν σε κάθε επίπεδο, ότι προσπαθούν να συγκροτούν τις πολιτικές δεξιότητες που απαιτούνται, ότι μπορούν να συμβάλουν στη συζήτηση όχι μόνο με 'καλές προθέσεις' αλλά και με μια συνολική τοποθέτηση για το προς τα που θα πρέπει να πάνε τα πράγματα. Αυτό σημαίνει, επίσης, ότι προσπαθούμε να σκεφτόμαστε συνολικά σε σχέση με κάθε πολιτική πρωτοβουλία, να μπορούμε έχουμε μια ολοκληρωμένη πολιτική πρόταση για το σχεδιασμό της, τα βήματα που πρέπει να περιλαμβάνει, τις κινήσεις που πρέπει να γίνουν, το υλικό που πρέπει να κυκλοφορήσει. Για παράδειγμα σε σχέση με μια εργατική κινητοποίηση οφείλουμε να μπορούμε να διατυπώσουμε με σαφήνεια την πολιτική κατεύθυνση, τους βασικούς στόχους, τις αγωνιστικές προτάσεις, την κλιμάκωση, την αφίσσα, την προκήρυξη, τη χωροταξία της πορείας κ.ο.κ. Σημαίνει επίσης να μπορούμε μέσα σε κάθε πολιτική διαδικασία να χαράζουμε διαχωριστικές γραμμές και να διακρίνουμε ποιες είναι οι ανταγωνιστικές αντιθέσεις και ποιες οι μη ανταγωνιστικές.

Σημαίνει, σε τελική ανάλυση ένα διαφορετικό τρόπο σκέψης από αυτόν που έχουμε συνηθίσει: να μπορούμε να σκεφτόμαστε γύρω από ένα επίδικο πολιτικό αντικείμενο ως εάν να είχαμε την πλήρη ευθύνη για την παρέμβαση σε αυτό. Αυτός ο διαφορετικός τρόπος πολιτικής παρουσίας μπορεί επίσης να απαντήσει πολύ καλύτερα και στην αναγκαστικά αντιφατικότητα που έχουν τα πολιτικά μορφώματα στα οποία εμπλεκόμαστε: να έχουμε την πολιτική αυτοπεποίθηση που αναλογεί στην πολιτική γραμμή που εκπροσωπούμε, να έχουμε την αποφασιστικότητα να παλέψουμε για να ηγεμονεύσει, να μπορούμε να διακρίνουμε τα ορθά σημεία ισορροπίας, να μπορούμε να αποτιμήσουμε με πραγματικούς όρους γιατί κάτι δεν πήγε καλά.

30. Αυτή η διαφορετική πολιτική διάταξη της συλλογικότητας περνάει σήμερα μέσα από μια σειρά από κρίσιμα πολιτικά βήματα:

- Την αναβάθμιση του *προγραμματικού πολιτικού λόγου της συλλογικότητας*, μια διαδικασία που αφετηρία μπορεί να έχει τη δουλειά που έγινε στις *Θέσεις*, στο βαθμό που προσπαθούν να κάνουν τις γενικές αφετηρίες μας συγκεκριμένες πολιτικές θέσεις, αιτήματα, διεκδικήσεις. Αυτή, όμως, η πολιτική αναβάθμιση οφείλει να συνεχιστεί και σε επίπεδο Τομέων, αλλά και στο επίπεδο του τρόπου με τον οποίο συζητάμε την οποιαδήποτε πολιτική πρωτοβουλία. *Μόνο μέσα από μια τέτοια αναβάθμιση της πολιτικής μας συγκρότησης μπορούμε να αναμετρηθούμε με την πρόκληση μιας διαλεκτικής της ηγεμονίας και της αναγκαίας όξυνσης των πολιτικών και ιδεολογικών αντιθέσεων εντός της ριζοσπαστικής αριστεράς.*

- Την οργανωτική ανάπτυξη, με έμφαση στην επέκταση της συλλογικότητας σε χώρους (και γεωγραφικά και κοινωνικά) στους οποίους σήμερα δεν βρίσκεται, παράλληλα με την προσπάθεια αυτή η οργανωτική ανάπτυξη να *καταγράφεται*, να αποτελεί (όχι τόσο με ποσοτικούς, όσο με ποιοτικούς, με όρους πολιτικής αποτελεσματικότητας) παράμετρο που διαμορφώνει συσχετισμούς εντός των ευρύτερων μορφωμάτων της ριζοσπαστικής αριστεράς. Κινήσεις όπως η έμφαση στην πανελλαδική συγκρότηση και λειτουργία, το άνοιγμα γραφείων στη Θεσσαλονίκη, η ανασυγκρότηση των επαρχιακών πυρήνων θα βοηθήσουν σε αυτή την κατεύθυνση
- Την εμμονή σε μια κατεύθυνση δουλειάς στη *νεολαία* συνολικά και όχι μόνο στα ΑΕΙ, πράγμα που σημαίνει την προσπάθεια για παρέμβαση και στα *σχολεία* και στο σύνολο των αντιθέσεων που ορίζουν την κοινωνική κατηγορία (εξ ου και η σημασία της ανάγκης για ένα έντυπο παρέμβασης στη νεολαία).
- Τη μεγάλη έμφαση στη συνεχή αναβάθμιση της παρέμβασης σε χώρους εργαζομένων που σημαίνει προσπάθεια, μέσα από τις πολιτικές διαδικασίες του Τομέα Εργαζομένων και των πυρήνων, ώστε όσο το δυνατόν περισσότεροι σύντροφοι εργαζόμενοι να έχουν ενεργό συνδικαλιστική πρακτική, να δοκιμάζουν μαζικές πρακτικές, να έχουν πρωτοπόρο ρόλο, και σε αυτή τη βάση να μπορούν να είναι φορείς μιας πολιτικής κατεύθυνσης για το εργατικό κίνημα.
- Τη συνολική προσπάθεια για αποπροσωποποίηση των πολιτικών ευθυνών και καθηκόντων για την ύπαρξη πολύ περισσότερων συντρόφων ικανών να είναι φορείς της συλλογικής πολιτικής κατεύθυνσης της συλλογικότητας.
- Το σαφή και συγκεκριμένο καταμερισμό ευθυνών και αρμοδιοτήτων και την αποκέντρωση της πολιτικής δουλειάς, τη συλλογικότητα στην καθοδήγηση, την πραγματικά δημοκρατική λειτουργία.
- Την αναβάθμιση της εσωτερικής ζωής και της πολιτικής λειτουργίας της συλλογικότητας. Η πολύ πετυχημένη διοργάνωση του φετινού κάμπινγκ του τομέα νεολαίας έδειξε τις δυνατότητες που έχουμε για πολιτικομορφωτικές πρακτικές ικανές και τη συγκρότηση της συλλογικότητας να προχωρούν και την απήχηση και την επιρροή της να αυξάνουν (αναβάθμιση γραφείων, βιβλιοθήκη, συχνότερες διαδικασίες).
- Την ενίσχυση της έντυπης και ηλεκτρονικής παρουσίας της συλλογικότητας

Αθήνα 9 Οκτώβρη 2005